

Brusel 24. února 2023
(OR. en)

6660/23

JAI 188
IXIM 31
SIRIS 21
COMIX 92

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Zprovoznění posíleného SIS

Nový Schengenský informační systém (SIS) pro novou éru

Dne 7. března 2023 byl Schengenský informační systém (SIS) posílen o nové funkce. Na základě zkušeností získaných v průběhu let provozu SIS nový právní rámec¹ zajistí, aby bylo možné v rámci SIS v nadcházejících letech i nadále účinně řešit měnící se, rozmanité formy závažné trestné činnosti a terorismu a reagovat na migrační výzvy.

SIS je nejdůležitějším systémem pro výměnu informací pro bezpečnost a správu hranic v Unii, který používají miliony uživatelů při své každodenní práci². Umožňuje donucovacím orgánům, pohraničním orgánům a agenturám EU včas sdílet informace a podporovat operativní spolupráci, přičemž zajišťuje vysokou úroveň bezpečnosti v Unii a přispívá k řízení migrace.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí; nařízení (EU) 2018/1861 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol; nařízení (EU) 2018/1862 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 1, s. 14 a s. 56)

² SIS obsahuje záznamy o více než jednom milionu osob, které jsou hledány z různých důvodů nebo jimž byl odepřen vstup a pobyt v schengenském prostoru. Kromě toho systém obsahuje záznamy o více než 86 milionech ztracených nebo odcizených předmětů. Jen v roce 2022 uskutečnily příslušné orgány SIS téměř 35 milionů konzultací denně. Bylo učiněno 263 452 pozitivních nálezů týkajících se zahraničních záznamů, z nichž se většina týkala vypátrání osob.

Účinnost nového SIS bude maximalizována díky většímu počtu kategorií údajů, včetně biometrických údajů, a novým druhům záznamů. Nový SIS řeší potenciální nedostatky a poskytuje přístup většímu počtu vnitrostátních orgánů a agentur EU.

Zlepšení podle oblastí politiky

V oblasti **policejní spolupráce** za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání trestných činů (a výkonu trestů) poskytuje nový SIS posílený soubor nástrojů pro boj proti přeshraniční trestné činnosti.

SIS například poprvé obsahuje biometrické informace, které nejsou spojeny se známými jednotlivci a které pomohou identifikovat pachatele. Do SIS budou rovněž vkládány otisky prstů nebo otisky dlaní zajištěných na místě spáchání vyšetřovaných závažných trestných činů nebo teroristických trestných činů, a to v podobě nových záznamů o neznámých podezřelých nebo hledaných osobách.

Rovněž vůbec poprvé umožňují vložení profilů DNA s cílem usnadnit určování totožnosti pohřešovaných osob v případech, kdy údaje o otiscích prstů, fotografie nebo zobrazení obličeje nejsou k dispozici nebo nejsou pro určení totožnosti vhodné.

Nové záznamy pořízené pro účely dotazovacích kontrol umožňují vnitrostátním orgánům shromažďovat příslušné informace s cílem pomoci jim s jejich probíhajícím vyšetřováním.

Možnosti vkládat nové druhy předmětů a identifikovatelnější čísla do kategorie odcizených předmětů zvyšují šance na zjištění totožnosti pachatele a navrácení těchto odcizených předmětů do vlastnictví právních vlastníků.

Dalším významným přínosem je skutečnost, že **vnitrostátní migrační orgány** získají k SIS plný přístup, což přispěje k účinné ochraně hranic, usnadnění legitimního překračování hranic a případně k přijímání opatření pro účinný boj proti přeshraniční trestné činnosti na vnějších hranicích, jako je zejména převaděčství migrantů, obchodování s lidmi a terorismus.

Očekává se, že zavedení nového typu záznamu týkajícího se rozhodnutí o navrácení vydaných neoprávněně pobývajícím státním příslušníkům třetích zemí poskytne komplexní přehled o všech rozhodnutích o navrácení vydaných v schengenském prostoru.

Cílem nového SIS je rovněž **chránit zranitelné osoby**, kterým je třeba zabránit v cestování. Nové preventivní záznamy pomáhají identifikovat děti, kterým hrozí únos jejich rodiči, osoby ohrožené různými formami genderově podmíněného násilí nebo osoby, které jsou zapojeny do teroristických trestných činů nebo jsou začleněny do ozbrojených skupin.

Širší přístupová práva jsou rovněž udělena **jiným vnitrostátním orgánům** (např. příslušným vnitrostátním orgánům odpovědným za vydávání pracovních povolení, dlouhodobých víz, naturalizaci, subjektům příslušným pro registraci plavidel, letadel nebo střelných zbraní).

Kromě toho bude mít širší přístup do SIS i několik agentur EU, aby mohly plnit své rozšířené mandáty.

Europol má v SIS plný přístup ke všem kategoriím údajů, což agentuře umožňuje poskytovat další podporu členským státům. Je-li osoba hledána v souvislosti s teroristickým trestným činem, informují vnitrostátní orgány Europol o všech pozitivních nálezech, což operačnímu středisku Europolu umožňuje zkontrolovat, zda v databázích Europolu nejsou k dispozici nějaké další související informace. Kromě toho Europol pokračuje ve výměně doplňujících informací s členskými státy prostřednictvím centrálního SIRENE.

Obdobně budou mít týmy agentury **Frontex** plný přístup ke všem kategoriím údajů v SIS a **Eurojust** bude mít rozšířený přístup k novým záznamům o neznámých hledaných osobách.

Výzvy a příležitosti

SIS vstupuje do nové etapy a již se připravuje další rozvoj a zdokonalení tohoto systému. Za několik let bude SIS obsahovat nový typ informačního záznamu pro zaznamenávání informací o státních příslušnících třetích zemí poskytnutých třetími stranami.

SIS je hlavním pilířem projektu interoperability rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva. V tomto ohledu je velmi důležité pokračovat v další a intenzivnější spolupráci při vkládání biometrických údajů (daktyloskopických údajů, DNA, zobrazení obličeje) do SIS s cílem maximalizovat přínosy jeho integrace se složkami interoperability.

Vzhledem k širší oblasti působnosti posíleného SIS je třeba ještě dořešit řadu otázek, aby bylo zajištěno jeho hladké provádění.

Zprv je třeba pokračovat v práci i v období po 7. březnu 2023, aby byly plně využity nové možnosti, které SIS přináší. Zahájení provozu se neobejde bez technických problémů, a to bez ohledu na rozsáhlé testování prováděné na centrální a vnitrostátní úrovni. Orgánům členských států a agentuře eu-LISA se proto připomíná, aby během první fáze uvádění do provozu zachovávaly obezřetnost. V následné fázi dojde v souvislosti s neustálým zlepšováním tohoto nástroje k postupnému doladění operačních procesů.

Zadruhé se ukázalo, že praxe související s některými novými druhy záznamů (dotazovací kontroly, preventivní záznamy) je náročná, neboť na vnitrostátní úrovni byly zaznamenány značné rozdíly. Členské státy musí pokračovat v hledání způsobů, jak dále rozvíjet harmonizovaný přístup k provádění nového právního rámce při současném dodržování svých vnitrostátních právních předpisů. V tomto ohledu je třeba pokračovat v úzké spolupráci mezi členskými státy a případně přistoupit k úpravě sekundárních právních předpisů a klíčových výstupů (příručka SIS, příručka SIRENE).

Zatřetí, zavedení posíleného SIS povede ke zvýšené pracovní zátěži ve všech centrálních SIRENE, přičemž tato zátěž bude pravděpodobně dále zintenzivněna zavedením systémů vstupu/výstupu (EES), ETIAS a interoperability. Této zvýšené pracovní zátěži musí odpovídat adekvátní finanční a lidské zdroje. Vzhledem k tomu, že nový SIS je skutečným přínosem, přinášejí investice do centrální SIRENE hmatatelné výhody.

S ohledem na očekávané přínosy posíleného SIS podporuje předsednictví agenturu eu-LISA, Komisi a orgány členských států, aby zajistily hladké provádění a postupné využívání všech nových prvků. Předsednictví zdůrazňuje, že je důležité zachovat ambiciózní přístup s cílem posílit operativní spolupráci mezi orgány členských států a s agenturami EU a chránit tak v konečném důsledku prostor svobody, bezpečnosti a práva.